## ఆశ్రయ విషయభాగిని అజ్ఞానము

అజ్ఞానము(మాయ,అవిద్య)స్వరూపావరకముగా తెలియబడుచున్నది. మరియు **అహమజ్ఞః** ఇత్యాద్య నుభవముగూడ ఉంది. నీటిపైని నాచు నీటిని ఆశ్రయించుకొనియుండి నీటినే కప్పివేయునట్లు, గర్భగుడిని ఆశ్ర యించుకొని ఉన్న అంధకారము గర్భగుడినే కనబడకుండా జేసినట్లు, చైతన్యమున కంటె పృథగస్తిత్వము లేని దగు అజ్ఞానము చైతన్యమును(ఆత్మను)ఆశ్రయించుకొనియుండి చైతన్యమునే కప్పివేయుచున్నది అనగా తెలి యకుండాజేయుచున్నది.

శఃక:--"**న తం విదాథ య ఇమా జజానాన్యద్యుష్మాకమన్తరం బభూవ**"(ఋ.10-82-7)ఇత్యాది వేదప్రమాణముల చేతను, "**అహం బ్రహ్మ న వేద**" అను అనుభవముచేతను అజ్ఞానము అహంకార విశిష్టచేతన మును(జీవుని) ఆశ్రయించుకొని ఉండి బ్రహ్మమును విషయము చేయునదిగా తెలియబడుచుండగా, అజ్ఞానము చిన్మాత్రమును ఆశ్రయించుకొని ఉండి చేతనమునే కప్పివేయుననుట అయుక్తము--అని యిట్లు శంక ప్రాప్తము కాగా,

**శ్లో॥ఆశ్రయత్వ విషయత్వభాగిని నిర్విభాగ చితిరేవ కేవలా।**

**పూర్వసిద్ధ తమసోఽపి పశ్చిమో నాశ్రయో భవతి నాపి గోచరః॥**।(సం.శా.1-319)

సమాధానము:--కేవలము జీవబ్రహ్మవిభాగరహిత (సజాతీయ విజాతీయ స్వగతభేదరహిత) శుద్ధచైత న్యమే అజ్ఞానమునకు ఆశ్రయము మరియు విషయమగుచున్నది(అజ్ఞానముచే కప్పబడుచున్నది). కాని, అజ్ఞానము జీవాశ్రితము కాదు. ఎందుకనగా! జీవేశ్వరవిభాగము అవిద్యాతంత్రము(అవిద్యయొక్కఅధీనంలో) ఉంటుంది, కనుక అవిద్య పూర్వసిద్ధమై యున్నది. దానిచే కల్పింపబడిన జీవుడుగాని ఈశ్వరుడుగాని అజ్ఞానము నకు ఆశ్రయముగాని విషయముగాని కాజాలరు.అహంకారాదులు అజ్ఞానజన్యములు గావున అవిద్యాసిద్ధ్యధీన సిద్ధిగల పశ్చాద్భావి(కార్యము) అగు అహంకారం పూర్వభావి(కారణము) అగు అవిద్యకు ఆశ్రయమగుట యుక్తివి రుద్ధము. "కారణస్య కార్యవృత్తిత్వాయోగాచ్చ".

శంక:--**శ్లో॥జీవ ఈశో విశుద్ధాచిత్ తథా జీవేశయోర్భిదా।**

**అవిద్యా తచ్చితోర్యోగః షడస్మాకమనాదయః॥**(సంప్రదాయశ్లోకము)

జీవుడు, ఈశ్వరుడు, శుద్ధచైతన్యము, జీవేశ్వరుల భేదము,అవిద్య, అవిద్యాచైతన్యముల సంబంధము--- ఈ ఆఋ అనాదులని స్వీకరించబడినందున, అజ్ఞానమునకు మరియు జీవేశ్వరాదులకు పూర్వాపరభావము అసంభవముగదా?

సమాధానము:--ఆ జీవేశ్వరాదివిభాగము వాస్తవముగాదు,మాయికమున్నది. అది అజ్ఞానతన్త్రము(అజ్ఞా నాధీనము)గాన, అజ్ఞానమునకు మరియు జీవేశ్వరాదులకుగల పౌర్వాపర్యముగూడ వైదిక వర్ణ పద వాక్య పౌర్వా పర్యమువలె అనాది కల్పితమే.

శంక:-- అజ్ఞానము శుద్ధచైతన్యమునాశ్రయించి ఉన్నదనినచో--అహంకారవిశిష్టుడు, చిన్మాత్రముకంటె భిన్నుడగు జీవునికి సంసారప్రాప్తి యెట్లు సంభవము? అజ్ఞానము స్వాశ్రయమునందే కార్యమును ఉత్పన్నము జేయును.

**శ్లో॥ఉపాధికృత ధర్మాణామధ్యాసో నియమేన యత్।**

**ప్రతిబింబే భవత్యేషోపాధేస్తత్పక్షపాతితా॥**

ఉపాధి యెప్పుడునూ ప్రతిబింబపక్షపాతియై ఉండునను నియమానుసారము అజ్ఞానముగూడ ప్రతి బింబరూప జీవాశ్రితమయ్యే ఉండవలెనుగాని, శుద్ధచైతన్యాశ్రితముగాదు. మరియు అజ్ఞానమునకు సంసారము ను

కలుగజేయుట దాని స్వభావమన్నచో ఈశ్వరునికిగూడ సంసారప్రాప్తి గలుగవలెనుగదా!

సమాధానము:--సత్యము. జీవునికి గల యీ సంసారము అజ్ఞానప్రయుక్తమే. బ్రహ్మముయొక్క అజ్ఞానం వల్లనే కలిగింది. కాని, యీ సంసారము అజ్ఞాన ధర్మము (కార్యము)మాత్రము కాదు. బ్రహ్మభేదమే అన గా బ్రహ్మము, ఈశ్వరుడు, జీవుడు అను భేదమును సృష్టించుటయే దాని కార్యము, కాని సంసారము కాదు. **"ఈక్షతేర్నాశబ్దమ్"** (బ్ర.సూ.1-1-5) ప్రధానము(అజ్ఞానము, మాయ) జగత్కారణము కాదు. ఎందుకంటే, శ్రుతిలో ప్రతిపాదించబడనందున. **"తదైక్షత బహు స్యాం ప్రజాయేయ"**(ఛాం.6-2-3) అను శ్రుతిలో జగత్కారణము ఈక్షణ (ఆలోచన)కర్తయని చెప్పబడినది. ప్రధానములో ఈక్షణజేసే శక్తిలేదుగదా. కావున, చేతనమే సంసార కారణ ము.**"తత్సృష్ట్వా తదేవా నుప్రావిశత్"**(తై.2-6) చేతనమే అజ్ఞానమును(మాయను)అభిమానించి సృష్టిని రచనజే సి తానే ఆ సృష్టిలో ప్రవేశించెను.

**"ప్రకృతిం స్వామవష్టభ్య విసృజామి పునః పునః"**(గీత.9-8), **"అహం కృత్స్నస్య జగతః ప్రభవః ప్రలయస్తథా"** (గీత.7-6) ఇచ్చట శ్రీకృష్ణపరమాత్మయొక్క అభిప్రాయమిట్లున్నది. పరమేశ్వరుడనైన నేను కేవలం నాయొక్క కల్పనా మాత్రముచే వివిధ ప్రకారముల సృష్టిని చేయుచున్నాను. నా కల్పనా శక్తియే ప్రకృతి లేక మాయ అని చెప్పబడుతోంది. మాయావి(ఐంద్రజాలికుడు) ఎట్లు కేవలం తన కల్పనా శక్తి ద్వారానే ఐంద్రజాలిక పదార్థములను (గారడి వస్తువులను) సృష్టించి జనులకు చూపించి, వారిని ముగ్ధులనుజేయునో, లేక స్వప్నద్రష్ట ఎట్లు స్వప్నకాలములో తన కల్పనా ద్వారా అనేక ప్రకారముల సృష్టిని జేయునో,అట్లే నేనుగూడ కేవల కల్పనా శక్తి ద్వారా అనగా మాయ అనబడు అనిర్వచనీయ ప్రకృతినాశ్రయించి(అభిమానించి) నాయొక్క సత్తా స్ఫూర్తితో దానిని దృఢమొనర్చి, దాని ద్వారా ఇంద్రజాలరూప యీ వివిధ ప్రకారములైన ప్రపంచముయొక్క సృష్టిప్రలయాలు చేస్తున్నాను. గారడివాడు లేక స్వప్నద్రష్ట ఎట్లు సమస్తమును సృష్టించి గూడ, వాస్తవముగా సృష్టించక దానియంద భిమానము లేనివాడై లేశమాత్రముగూడ తన స్వరూపమునుండి విచ్యుతినొందడో,అట్లే నేను సంపూర్ణ జగత్తుకు సృష్టికర్తనైయుండియూ ఎల్లప్పుడు అకర్తృ అవినాశిస్వరూపమునందే స్థితమైయుందును. ఐంద్రజాలిక పదార్థాలు ఎట్లు మాయావి కల్పనా శక్తి వశమైయుండునో, మరియు స్వప్నద్రష్ట ద్వారా కల్పిత స్వప్నప్రపంచము స్వప్నద్రష్ట యొక్క కల్పనా వశమైయుండుటవలన అస్వతంత్రములై ఉండునో, అట్లే నాయొక్క కల్పనా శక్తి(మాయాశక్తి)ద్వా రా ఉత్పన్నమయ్యే యీ సమస్త భూతకోట్లు(ఆకాశాది పంచభూతములు తత్కార్యమగు చరాచరము) స్వాభావి కంగానే అస్వతంత్రములై (అధ్యస్తవస్తువు అధిష్ఠానముకంటె భిన్నసత్త లేనిదగుటవలన)నా వశములో ఉండును. కావున ఈ జగత్తంతా మాయికము(మిథ్య).

మాయ(అజ్ఞానము) బ్రహ్మభేదమే(జీవేశ్వరాదివిభాగమునే)కల్పించునుగాని, సృష్టిని జీవేశ్వరులే కల్పిం తురు.**"జీవేశావాభాసేన కరోతి మాయా చావిద్యా చ స్వయమేవ భవతి"**(నృసింహోత్తరతాపనీయోపనిషత్ -9)

**శ్లో ॥ మాయాభాసేన జీవేశౌ కరోతీతి శ్రుతత్వతః ।**

**కల్పితావేవ జీవేశౌ తాభ్యాం సర్వం ప్రకల్పితమ్॥** (వే.పం.7-6)

మాయ, దర్పణమువలె చైతన్యమును తనయందు ప్రతిబింబించుకొని, చైతన్యముయొక్క ఆభాసము చేత జీవేశ్వరులను కల్పించుచున్నది. ఈశ్వరునికి ఉపాధియగు మాయగాను మరియు జీవునికి ఉపాధియగు అవిద్యగాను స్వయముగా మాయయేయగుచున్నది. అందువలన జీవేశ్వరులు మాయా కల్పితములు. మరియు కల్పిత జీవేశ్వరులచే సంపూర్ణ చరాచర జగత్తు కల్పింపబడుచున్నది. కావున, అనాద్యనంతమగు శుద్ధబ్రహ్మము నందు,అనాదిసాంతమాయ కల్పితముగాన, తత్కల్పిత జీవేశ్వరులు గూడ అనాదిసాంతములే. వారిచే కల్పింపబ డిన జీవసృష్టి మరియు ఈశ్వరసృష్టిగూడ మిథ్యయే.

శంక:--అయితే, **"అహమజ్ఞః"** నేను అజ్ఞానినియను ప్రసిద్ధ అనుభవము మాటేమిటి?

సమాధానము:--**"అహంకారోపలక్షిత ప్రత్యగాత్మాశ్రయవిషయ ఏవాజ్ఞత్వానుభవః"** అహంకారము

(అంతఃకరణము)చే నుపలక్షితమగు యే బ్రహ్మభిన్నకూటస్థచైతన్యమున్నదో, దానిని అజ్ఞానము ఆశ్రయించుకొని ఉండి, దానినే విషయము చేయుచున్నది(తెలియకుండా చేస్తుంది).

**శ్లో॥చైతన్యం యదధిష్ఠానం లింగదేహశ్చ యః పునః।**

**చిచ్ఛాయాలింగదేహస్థా తత్సంగో జీవ ఉచ్యతే॥**(వేదాంత పంచదశి 4-11)

అధిష్ఠానచైతన్యము కూటస్థము, అహంకారము మరియు దానియందు చైతన్యముయొక్క ప్రతిబింబము (ఆభాసము)--ఈ మూడింటి సమూహమునకు జీవుడని చెప్పబడినది. లేదా అహంకారవిశిష్టచేతనమును జీవు డందురు. కూటస్థము విశేష్యము, అహంకారము విశేషణము--రెండు కలిసి విశిష్టము-జీవుడగును. విశేష్యము లోని ధర్మము విశిష్టమునందు ఆరోపింపబడి ఆధ్యాసిక వ్యవహారం జరుగుతుంది. ఎట్లనగా! "దండీపురుషః ఆగతః" దండము(పొడుగాటి కర్ర చేతిలో పట్టుకుని పురుషుడు వచ్చెను). విశేష్యము పురుషుడు. విశేషణము దండము(కర్ర). విశేష్యమగు పురుషునిలోని ఆగమనరూప క్రియ విశిష్టములో ఆరోపింపబడి "దండీపురుషః ఆగ తః" అని వ్యవహారం జరుగుతోంది. అట్లే, అజ్ఞానము సాక్ష్యభిన్నబ్రహ్మచైతన్యమును ఆశ్రయించుకొని ఉంటే అహం కారవిశిష్టచేతనము(జీవుడు) దానిని అభిమానించి(తనయందారోపించుకొని) అహమజ్ఞః (నేను అజ్ఞానిని) అని వ్యవహరిస్తున్నాడు. జీవుడు అజ్ఞానముచే కల్పితము, గావున అజ్ఞానము జీవునికంటె పూర్వమే సిద్ధించినది. అందుకే, శ్రీ సర్వజ్ఞత్వమునీంద్రులు **"పూర్వసిద్ధతమసోఽపి పశ్చిమో నాశ్రయో భవతి నాపి గోచరః**" అని నిర్వచిం చినారు. దేనినాశ్రయించుకొని ఉండునో దానినే కప్పివేయుట ఆవరణముయొక్క స్వభావము. కావున, అజ్ఞాన ము జీవున్ని ఆశ్రయించుకొని ఉండి బ్రహ్మమును తెలియకుండా జేయుననుట అయుక్తము.అజ్ఞానము శుద్ధచైత న్యమునాశ్రయించుకొని ఉండి శుద్ధచైతన్యమునే విషయము చేసి, దానియందు జీవేశ్వర భేదమును కల్పించు చున్నది. మహావాక్యార్థవిచారణానంతరము కలిగిన **"అహంబ్రహ్మాస్మి"**యను జ్ఞానముచే అజ్ఞానము నివర్తించగా నిర్విభాగ శుద్ధచైతన్యమే అవశిష్టమైయుండును.

**శ్లో॥విభేదజనకేఽజ్ఞానే నాశమాత్యన్తికం గతే।**

**ఆత్మనో బ్రహ్మణో భేదమసంతం కః కరిష్యతి॥**(విష్ణు.పు.6-7-96; జాబాల దర్శనోపనిషత్.4-63)

భేదమును కలిగించు అజ్ఞానము జ్ఞానముచే నష్టమైనపిదప, మళ్లీ బ్రహ్మాత్మలకు, లేని భేదమును ఎవరు కలిగింతురు?

ఒకవేళ అజ్ఞానము జీవాశ్రితమనినచో, **"జ్ఞానాజ్ఞానయోః సమానాశ్రయవిషయనియమాత్"** అనగా జ్ఞానము ఏ విషయమును విషయము (తెలియ)చేయుచున్నదో, జ్ఞానము కలుగకపూర్వము అజ్ఞానముగూడ ఆ విషయమునే ఆశ్రయించుకొని ఉంటుంది. అన్యముయొక్క జ్ఞానముచే అన్యముయొక్క అజ్ఞానము నివర్తించదు--- అను నియమానుసారము జీవాశ్రిత అజ్ఞానము జ్ఞానముచే నష్టమైనపిదప జీవుడే తెలియబడునుగాని బ్రహ్మముగాదు. అందువల్ల, బ్రహ్మజ్ఞాన సంపాదనము వ్యర్థమగును.

అజ్ఞానమునకు సంసారమును కలుగజేయుట దాని స్వభావమన్నచో, ఎట్లు ప్రతిబింబరూప జీవునికి సంసారం ప్రాప్తించినదో, అట్లే ప్రతిబింబరూప ఈశ్వరునికి గూడ సంసారం ప్రాప్తించవలెను గదా అను శంకకు సమా ధానము----

**శ్లో॥సత్త్వశుద్ధ్యవిశుద్ధిభ్యాం మాయావిద్యే చ తే మతే।**

**మాయా బింబో వశీకృత్య తాం స్యాత్సర్వజ్ఞ ఈశ్వరః॥**

**శ్లో॥అవిద్యావశగస్త్వన్యస్తద్వైచిత్ర్యాదనేకధా।**

**సా కారణశరీరం స్యాత్ప్రాజ్ఞస్తత్రాభిమానవాన్॥**(వేదాన్తపఞ్చదశి 1-16& 17)

సత్త్వశుద్ధి=ప్రకాశస్వరూప సత్త్వగుణము అనగా రజోగుణము మరియు తమోగుణములచే అణచబడని (మలినము కాని) సత్త్వగుణము; అవిశుద్ధి=రజతమములచే మలినమైన సత్త్వగుణము---ఈరెండు కారణముల చే ప్రకృతియే స్వయంగా మాయ మరియు అవిద్యా భేదముచే రెండుగా అయ్యింది."**మాయా చ అవిద్యా చ స్వయమేవ భవతి**"(నృ.ఉ.తా.9). అందులో శుద్ధసత్త్వగుణప్రధానము మాయ మరియు మలినసత్త్వగుణప్రధాన ము అవిద్య అనబడును. మాయయందలి ప్రతిబింబరూప చిదాత్మ(బ్రహ్మము) ఆ మాయను తన అధీనంలో ఉంచుకుని, సర్వజ్ఞత్వాది గుణములుగల ఈశ్వరుడగును--అనగా మాయకు నియామకుడగు పరబ్రహ్మము ఈశ్వరుడనబడును. అవిద్యయందు ప్రతిబింబిత ఆ పరబ్రహ్మమే అవిద్యకు అధీనుడై (వశగతుడై) జీవుడనబడు చున్నాడు. ఉపాధిరూప అవిద్యలోని అశుద్ధియొక్క న్యూనాధికరూప వైచిత్ర్యముచే జీవుడు--దేవ పశు పక్షి మొదలగు భేదములచే అనేక విధములుగా సంసారియగుచున్నాడు. స్థూల సూక్ష్మ శరీరములకు కారణము మరి యు ప్రకృతియొక్క అవస్థావిశేషమున్నందున అవిద్యను ఔపచారికముగా "కారణము" అంటారు. అట్లే, తత్త్వజ్ఞానముచే నష్టమగుచున్నందున "శరీరము"అంటారు. ఈ అవిద్యారూప కారణశరీరమునందు తాదాత్మ్యా ధ్యాసచేత "నేను అజ్ఞానిని" అను అభిమానముగల జీవుడు ప్రాజ్ఞుడనబడుచున్నాడు. అవినాశిస్వరూపమగు జ్ఞానదృష్టిగల వాడు ప్రాజ్ఞుడగును. కావున, శుద్ధసత్త్వప్రధాన మాయోపాధిక ఈశ్వరునికి సంసారప్రాప్తి కలుగదు. నిష్కర్షయేమనగా, అజ్ఞానము--శుద్ధచైతన్యమునే ఆశ్రయించుకొని ఉండి శుద్ధచైతన్యమునే తెలియకుండా చేయుచున్నది.